

Аграрна Еліта України: надійність і стабільність «Агроєкології»

Під час вручення відзнаки «Аграрна Еліта України»: Гліб Лук'яненко і Олександр Спященко

12 травня у Національній філармонії України м. Київ відбулася церемонія нагородження переможців проекту «Аграрна Еліта України». Відзнаку цього авторитетного рейтингу в черговий раз отримало й наше підприємство.

Цього дня була названа сотня найкращих і найефективніших аграрних підприємств України 2016 року. ПП «Агроєкологія» здобуло перемогу в номінації «Надійність і стабільність». Таким чином відзначено відданість керівництва й колективу підприємства курсу на виробництво органічної продукції, його економічну стабільність, надійність як бізнес-партнера, який ставить для себе головним «органічну» філософію на рівні з відродженням сільськогосподарського ґрунту й відновленням природного біорізноманіття.

Багато років ПП «Агроєкологія» своїм прикладом несе суспільству знання про можливість виробництва екологічно безпечної органічної продукції для здорового харчування людей, збереження й відновлення родючості українських чорноземів в умовах рентабельного аграрного виробництва.

Нагороду рейтингу отримав генеральний директор ПП «Агроєкологія» Гліб Лук'яненко. А вручив йому відзнаку генеральний директор «Волинської фондової компанії» Олександр Спященко. Саме ця компанія виступила генеральним партнером церемонії нагородження.

Проект «Аграрна Еліта України» був започаткований провідним аграрним журналом країни The Ukrainian Farmer у 2011 році як спро-

ба висвітлення тенденцій розвитку агросектору на основі діяльності лідерів галузі – 100 найпотужніших та найкращих аграрних підприємств України. Це – всеукраїнський відбір і визнання агропідприємств, які зробили крок уперед в розвитку власного бізнесу, досягли значних здобутків у своїй ринковій ніші, застосували у практичній діяльності нові технології, зробили суттєвий внесок в соціальній сфері, залучили значні ресурси для розбудови інфраструктури тощо.

Найбільша заслуга українських аграріїв полягає в тому, що вони щодня ламають стереотип, нібито заможним можна стати тільки завдяки краденому. Вони довели суспільству: матеріальні блага можна творити, а разом із тим – і творити себе самих, – переконана головний редактор проекту «Аграрна Еліта України» Наталія Колос. – Ті, хто працює на землі, поступово створюють нову реальність, у якій добробут продукується людським розумом і руками, де багатство не віднімають силою, а творять, де накопичення капіталу – лише власним розумом і працею, де немає місця рабам і бандитам, де на перший план виходить людина, яка створює робочі місця, ремонтує школи-садочки-лікарні-дороги. Людина, яка є величезним трудівником, що надихнувся, ризикнув і створив самого себе: цією новою людиною якраз і є український сільгоспвиробник. І наш цьогорічний рейтинг аграрних виробників «Аграрна Еліта України» – це якраз історія таких сильних людей. Людей, які цінують і шанують найголовніше – власне ім'я, своїх дітей, честь, Бога, землю, на якій працюють і живуть. Працюють не просто, щоб вижити, а щоб жити, впроваджують інновації, встановлюють рекорди по врожаєх і надоях, освоюють новітні обладнання, будують елеватори й насінневі заводи, вболівають за просування вітчизняної селекції. Всі вони мають цінності й ідеали, шанують людей і їхню працю, будують в селах церкви, ремонтують школи, лікарні. Ось чому вони – еліта. Еліта, якою пишається суспільство.

Нинішнього року цей рейтинг був складений уже всьоме. Його спільно готували редакції п'яти авторитетних профільних видань: The Ukrainian Farmer, «АгроМаркет», «Наше птахівництво», «Плантатор», «Садівництво по-українськи», а також залучена для цього експертна рада, до якої ввійшли представники Міністерства аграрної політики й продовольства України, галузевих організацій, асоціацій, провідних компаній, що надають аграріям юридичні та консалтингові послуги. Номінантів визначили у 12 номінаціях, серед яких «Надійність і стабільність», «Інноваційність», «Модернізація виробництва», «Розвиток інфраструктури», «Власна торгова марка», «Сімейна справа», «Соціальна відповідальність» та інші.

Приємно, що «Агроєкологія» увійшла до сотні кращих аграрних підприємств України вже не вперше. Так, 2013, 2014, 2015 року наше підприємство стало беззаперечним лідером у номінації «Органічне виробництво». Отже, нині маємо чергове підтвердження того, що праця всього нашого колективу потрібна людям і державі. І це надихає на нові трудові звершення, на продовження роботи на благо нації, задля здоров'я кожної людини й збереження рідної землі.

Павло Захарченко, завідувач відділом економічних зв'язків

Продовжуємо сіяти й експериментувати

На полях «Агроєкології» триває посівна кампанія. Протягом останніх тижнів ми завершили сібву ряду технічних, сидеральних і нішевих культур та продовжуємо сіяти найбільш теплолюбні з них.

У цьому році близько 350 га ми засіяли соняшником. Для цього закупили насіння трьох середньоранніх гібридів з максимальними показниками стійкості до хвороб і шкідників. Понад 150 га відвели під посіви льону. Ця культура знаходить все більше прихильників серед людей, які віддають перевагу харчуванню органічною, корисною для здоров'я їжею. Зараз популярне і насіння льону в якості харчової добавки, і лляна олія. Тож ми посіяли саме ті сорти цієї культури, які найбільш придатні для споживання у натуральному вигляді й переробки на олію. Частина насіння придбали французької селекції, решту використали з власного минулорічного врожаю.

Ще дві культури, які мають статус нішевих, але стають все популярнішими, – нут і сочевиця. Зерно цих бобових культур смачне, добре засвоюється, годиться для приготування багатьох страв. Особливо його цінують, знов таки, прихильники здорового харчування. Нут ми вже вирощували торік. Виявилось, що на нього є великий попит за кордоном, та й вітчизняні споживачі все частіше ним цікавляться. Тож продовжуємо працювати з цією культурою й нинішнього року. Сочевицю посіяли вперше, але впевнені, що її органічне зерно так само буде до смаку споживачам.

Триває сімба однієї з основних кормових і зернових культур – кукурудзи. Заплановано її посіяти на площі понад 900 га. В основних посівах ми використали насіння кількох високорожайних гібридів. Але це ще не все. Цього року ми заклали дослід, який має виявити, які гібриди найбільш придатні для вирощування за органічними технологіями в умовах нашого підприємства. Тому виділили десять дослідних ділянок площею по 1 га, на кожній з яких висіяли різні гібриди різних компаній-постачальників. Протягом вегетації вивчатимемо, наскільки вони стійкі до захворювань і шкідників, які гібриди в наших умовах дадуть найбільший врожай, в якій терміні тощо. За результатами цих дослідів виберемо найкращі гібриди для використання на основних площах наступного року.

Однак, кукурудзою цьогорічні експерименти не обмежуються. Найбільше новацій ми випробуємо на сої. Цю культуру традиційно вважали складною для вирощування в органічних господарствах.

Продовження на 3 сторінці

Добрі новини

Разом з громадою: сучасні комп'ютери – для Ставківської школи

Комп'ютери нині увійшли до всіх сфер життя. Не є винятком і шкільна освіта. Але не кожна школа може придбати стільки комп'ютерів, скільки потрібно. Тому дирекція ПП «Агроєкологія» допомогла Ставківському навчально-виховному комплексу й від імені колективу подарувала необхідну техніку.

Нещодавно до керівництва підприємства звернулася директор Ставківського НВК «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад» Ніна Перепелиця. Вона розповіла, що для повноцінної організації навчально-виховного процесу в школі не вистачає сучасної техніки. Звісно, тут є кабінет інформаційних технологій з комп'ютерами. Але потрібні ще ноутбуки й проектори з екранами.

У нас є один старенький ноутбук, – розповіла Ніна Іванівна. – Йому вже років 6-7. І за ним стоїть черга з учителів, які хочуть використати його на своїх уроках. Адже зараз вони не можуть обійтися без такої техніки. Крім того, вона потрібна, коли ми влаштуємо концерти, виступи художньої самодіяльності тощо.

Звісно, діти мають отримувати якісну освіту, маючи все, необхідне для цього. Тому керівництво «Агроєкології» прийняло рішення подарувати школі техніку, якої вона потребує. Незабаром виділили кошти – 50 тис. грн., за які придбали три ноутбуки, два проектори й два екрани. А цими днями подарунки вручили навчальному закладу.

З травня стало для ставківських учнів незапланованим святом. Цього дня до них завітала ціла делегація з ПП «Агроєкологія». Гості привезли цінні подарунки, а ще – фільм про підприємство й смачні солодощі.

Навчається тут 90 дітей: 70 школярів і 20 дошкільнят. Зустрічати гостей вийшла вся дівтора. А потім всі разом пішли до актовій зали, щоб розпакувати подарунки й поспілкуватися.

Генеральний директор ПП «Агроєкологія» Гліб Лук'яненко та спеціалісти підприємства передають комп'ютерну техніку ставківським школярам

– Символічно, що ми в подарунок привезли саме комп'ютерну техніку, – сказав генеральний директор ПП «Агроєкологія» Гліб Лук'яненко. – Адже у нашій країні зараз дві найрозвинутіші галузі: інформаційні технології й сільське господарство. Ми підтримуємо й завжди підтримуватимемо громаду. І не лише такими необхідними речами. Ми працюємо на полях, не застосовуючи гербіцидів, інших хімікатів. І все це – щоб добре жилися людьми, щоб села й природа залишалися чистими.

Гліб Віталійович запросив школярів на екскурсію до підприємства, пообіцяв показати поля, ферми, де виробляють екологічно чисту продукцію, відому в усій Україні та за її межами. А ще – офіс підприємства, куди вже прийшли сучасні інформаційні технології й допомагають господарювати. У багатьох ставківських учнів в «Агроєкології» працюють батьки. Отже, дітворі буде цікаво побачити і потуж-

ні трактори, якими кермують їхні татусі, і красивих корів та милих теляток, про яких дбають мами.

– Бажаю, щоб ви мріяли й планували своє майбутнє, – звернулася до дітей заступник генерального директора з тваринництва Оксана Прокопенко. – Ми будемо щасливі побачити вас на екскурсії. І, можливо, виробництво органічної продукції колись стане й вашою професією.

Директор школи Ніна Перепелиця подякувала гостям за подарунки й розповіла про співпрацю з «Агроєкологією» та успіхи своїх підопічних.

– Тісна співпраця з «Агроєкологією» триває з 2002 року, – сказала Ніна Іванівна. – Підприємство постійно надає матеріальну допомогу для літнього оздоровчого табору, подарунки на новорічні свята, на випускний у дитсадочку. Узагалі, з чим би ми не звернулися до керівництва підприємства, нам завжди йдуть назустріч. А ми ж

пропагуємо органічне виробництво, необхідність збереження довкілля. Для цього створили екологічний театр. Є у нас успіхи і в інформаційних технологіях: нещодавно учениця восьмого класу Аміна Чаус стала переможницею районної олімпіади саме з цієї дисципліни. А тепер, коли в нас з'явилася нова техніка, вивчати інформаційні технології діти зможуть ще краще.

Про те, що «Агроєкологія» допомагає не лише школі, а й усій сільраді, нагадав Ставківський сільський голова Володимир Баран. Зокрема, торік на різні потреби громади підприємство надало понад 160 тис. грн.

– Персонал школи говорить, що так тепло, як цієї зими, у ній ще не було, – зазначив Володимир Васильович. – І це – завдяки тому, що «Агроєкологія» допомогла придбати газовий коректор, який дозволяє раціональніше використовувати газ для опалення. А нову плиту з електродуховкою використовуємо не лише для приготування смачних обідів для дітей, а ще й для допомоги українській армії. Щомісяця наші кухарі випікають тут пиріжки, які ми передаємо воїнам АТО на передову. «Агроєкологія» завжди бере участь і в організації Днів села, надаючи кошти на влаштування атракціонів, солодощі, подарунки. Дякую за співпрацю!

Із цікавістю діти подивилися два фільми про «Агроєкологію», в яких показана технологія виробництва сільськогосподарської продукції органічними методами. Звісно ж, із задоволенням поласували смачною випічкою, зробленою з органічного борошна, і корисними молочними і фруктовими напоями.

Гості, прощаючись зі школярами й педагогами, запевнили, що братимуть участь у житті школи і громади й надалі. Так, уже є домовленість про допомогу шкільному оздоровчому табору й цього літа, а також про співпрацю в проведенні Дня громади.

Ганна Козельська

День Перемоги

Вони життя не шкодували, щоб Україна жила

За традицією, що існує десятиліттями, 9 травня жителі Михайликівського старостату віддали данину пам'яті героям, які зупинили німецький фашизм.

Фото Володимира Михайлика

Цього дня урочисті мітинги, присвячені 72-й річниці перемоги у Другій світовій війні, відбулися у Михайликах і Порскалівці.

Передував урочистостям вечір пам'яті, що відбувся 6 травня у Михайликівському будинку культури. Спочатку виступи учасників художньої самодіяльності переносили глядачів у передвоєнний час, коли всі ще всі мріяли про щасливе майбутнє, будували мирні міста і села, вирощували хліб. А потім прийшло воєнне лихоліття. На сцені мелодії пісень воєнних років змінювали одна одну, і кожен, присутній у залі, згадував своїх рідних і близьких, які наближали перемогу. На екрані тим часом висвітлювалися фотографії односельців – солдатів Другої світової... Цей захід справив потужне враження на глядачів і став своєрідним прологом до Дня Перемоги.

А в День Перемоги жителі Михайликівського старостату зібралися на мітингах біля пам'ятників загиблим односельцям у Михайликах і Порскалівці. Земляків привітали Михайликівський староста Михайло Михайлик, учні молодших класів Михайликівської загальноосвітньої школи I–III ступенів. Книгу пам'яті, до якої занесені імена 113 жителів Михайликів та Харенок і 55 мешканців Порскалівки, які не повернулися з фронтів тієї війни, зачитали старшокласники Ірина Маслівець і Владислав Кривоус. До підніжжя пам'ятників лягли квіти, а тишу розірвав салют на честь тих, хто наближав Велику Перемогу на фронті і в тилу, хто виборов мирне життя для нащадків.

На жаль, цьогорічні урочистості вперше пройшли без учасників бойових дій Другої світової війни. Але на території старостату живуть люди, які наближали Перемогу не зі зброєю в руках, а на трудовому фронті, і мають статус учасника війни. Їх 20, і цього дня вони чули слова подяки за свій великий трудовий подвиг. Та не лише їх торкнулася війна. Опалила вона й долі 68-ми дітей війни, які зазнали і втрату батьків, і повоєнний голод, і необхідність тяжкої праці з юних літ.

Проте, випробування для нашого народу не закінчилися з Другою світовою війною. Живуть у наших селах учасники бойових дій в Афганістані, Чехословаччині, Єгипті, ліквідатори аварії на Чорнобильській АЕС, ті, кому довелося стати на захист України вже в наші дні, – воїни-учасники АТО. Їх 22, і всіх їх по праву вшанували під час урочистостей. Адже, на жаль, мир так легко порушити. І лише завдяки таким мужнім людям, які не шкодуючи власного здоров'я і життя, зупиняють і радіацію, і ворожі армії, продовжує жити наша країна.

Під час урочистостей панувала піднесена атмосфера, звучала музика воєнних років, козачкі марші, люди ділилися спогадами й враженнями. А завершився захід солдатською кашею.

Михайликівський старостат висловлює подяку ПП «Агроєкологія» і всім учасникам урочистостей за допомогу в їх організації та проведенні.

Тетяна Огнєва

Особистість

Дбаючи про справу й корівку-годувальницю

1 травня у колі співробітників відзначила славний ювілей Любов Григорівна Кулага – високопрофесійний зоотехнік, яка й зараз робить великий вклад у розвиток тваринницької галузі ПП «Агроєкологія».

Перший запис у трудовій книжці Любові Григорівни з'явився ще у 1961 році. Отже, вона має понад півстоліття трудового стажу, причому, 45 років – на керівних посадах: зоотехніком, завідувачою фермою, головним зоотехніком. Щоб стати кваліфікованим спеціалістом, заочно закінчила зоотехнічний факультет Полтавського сільськогосподарського інституту. Розпочавши роботу ще в колишньому колгоспі ім. Жовтневої Революції, з 2001 року продовжила її в ПП «Агроєкологія».

Десять років праці на посаді головного зоотехніка ПП «Агроєкологія» припали на час реконструкції тваринницьких приміщень, будівництва новітніх доїльних залів, впровадження електронної селекційної програми, створення м'ясного стада ВРХ. Все це вимагало від головного зоотехніка особливого відчуття необхідності новаторства, організаційного таланту, особистого контролю за дотриманням технологічних процесів, постійного спілкування з працівниками ферм. Подекуди доводилося й власноруч заганяти корів у новий, й тому страшний для них, доїльний зал, переганяти теличок з однієї ферми на іншу. Але сили й час були потрачені не марно. У тому, що нині підприємство має високопродуктивне молочне стадо, унікальну м'ясну худобу, є велика заслуга Любові Григорівни Кулагі.

Вже п'ятий рік Любов Кулага працює на посаді консультанта з тваринництва. Щодня буває на фермах, перевіряє, чи все тут гаразд з утриман-

Фото Анура Кучика (Лит)

Любов Кулага

ням, годівлю тварин, дає поради з удосконалення технологічних процесів, допомагає працівникам усунути виявлені недоліки, пропонує рішення, які допомагають тваринникам досягати кращих результатів.

Любов Григорівна не просто працює з душею, – її вирізняє особливе ставлення до тварин. Вона переймається, коли бачить недбалість працівників, яке може призвести до травмування худоби, хвороб, загибелі. Під час перебування на фермах стежить, щоб корів не гнали на доїння кормовими

проходами, адже це призводить до забруднення корму. Завжди зупиняє тих, хто грубо поводиться з тваринами, бо цілком переконана, що ці живі істоти повністю залежать від людини. Вони годують її, але часом терплять все, що випадає на їхню долю. Невже, знаючи це, їх можна ображати?

Переймається жінка не лише роботою. Вона переживає й за долю села, людей, які тут живуть. Непокіють Любов Григорівну те, що селяни вже майже не утримують корів у власних господарствах.

– У Покровському в череді було 42 корови, а зараз залишилася одна, – розповідає вона. – Дійшло до того, що в селі нема, де молоко купити. До цієї єдиної корови стоїть черга із молодих сімей, які молоко для діток беруть. Решті доводиться йти у магазин. Та хіба можна магазинне молоко, сметану, порівняти з домашніми?

Можна багато говорити про ті фактори нинішнього життя, які призвели до такого становища. Але Любов Григорівна залишається оптимісткою й сподівається, що корівка-годувальниця таки повернеться в селянські сім'ї. А ще намагається зробити все для зростання престижу праці у тваринництві. Адже завдяки цьому більше молоді залишатиметься у селах, життя тут триватиме й змінюватиметься на краще.

Цими днями керівництво підприємства, колеги, земляки, рідні привітали Любов Григорівну з ювілеєм. Наше видання приєднується до цих привітань та бажає міцного здоров'я, довгих років щасливого життя, міцного миру, радості, оптимізму, успіхів в усьому, благополуччя.

Юлія Лега, завідувач відділом кадрів

Важливо

Нормування праці – в інтересах і підприємства, й працівника

Погодинна система оплати поширена як у нашій країні, так і в усьому світі. Однак, її практичне застосування в різних умовах виробництва має певні складнощі, з якими, зокрема, часто у своїй роботі стикаються обліковці нашого підприємства. Щоб подолати їх, ми звернулися до фахівців Полтавського науково-дослідного центру продуктивності агропромислового комплексу (НДЦ «Полтаваагропромпродуктивність»).

Система погодинної оплати достатньо зручна і для роботодавця, і для працівника. Утім, вона вимагає чіткого визначення обсягів роботи, які має зробити працівник за одиницю часу, а також якості виконаних робіт. Інакше важко уникнути зловживань, коли працівник перебуваючи на робочому місці не виконує обумовленого обсягу робіт, або не забезпечує їх належної якості. Це викликає цілком зрозуміле невдоволення тих, хто працює сумлінно, але отримує ту ж саму, або й меншу, зарплатню. Щоб уникнути таких прикрих помилок в оплаті праці, зробити її справедливою, необхідно провести нормування робіт на кожному робочому місці. Саме з цією метою останні місяці на нашому підприємстві працюють спеціалісти НДЦ «Полтаваагропромпродуктивність» – старший науковий співробітник Світлана Бурлака та науковий співробітник Тетяна Антоненко.

– Керівництво ПП «Агроєкологія» запросило нас, щоб розробити науково-обґрунтовані норми та нормативи витрат праці та ресурсів на кожному робочому місці, – розповіла Світлана Бурлака. – У своїх рекомендаціях та розрахунках ми дотримуємося усіх передбачених законодавством державних гарантій з нормування праці для двох сторін: керівника та робітника. При розрахунках норм та нормативів обов'язково враховуються інтереси працівника. В норму продуктивності закладений час не тільки на виконання безпосередньо певного виду роботи, а й час на підготовчо-заклучні роботи, час на організаційно-технічне обслуговування, час на відпочинок та особисті потреби. Тобто, нормування праці ні в якому разі не погіршує умови праці виконавця.

Під час розрахунків нормативів для кожного працівника співробітники НДЦ спираються на певні державні норми. Це, зокрема, норма обслуговування: скільки працівників повинні доглядати, наприклад, певну кількість корів; норма чисельності: потреба у працівниках на певний обсяг робіт; норма виробітку: скільки потрібно зробити за певний проміжок часу на одну людину чи на конкретний колектив; норма витрат пального: скільки конкретна одиниця техніки має витратити пального на повний обсяг робіт по їхніх видах;

норма часу: скільки потрібно зробити за певний проміжок часу тощо. Є певні нормативні документи, в яких можна знайти відповідні стандарти й розрахунки. Це, наприклад, «Методичні положення та норми продуктивності праці у скотарстві», «Тарифікація механізованих та ручних робіт у сільському господарстві» тощо. Ці норми є середніми й діють на рівні держави, їх регулярно переглядають і приводять у відповідність до змін, що відбуваються на виробництві. Наприклад, враховують нову техніку чи приміщення, поява яких змінює обсяг робіт, що може виконати працівник.

Проте, на різних підприємствах існують різні умови для роботи, отже, середні норми потребують коригування відповідно до них. Щоб визначити реальний стан речей в «Агроєкології», спеціалісти «Полтаваагропромпродуктивності» вже два місяці приїжджають сюди й працюють безпосередньо на фермах, у полях, на тракторних бригадах та інших підрозділах. Вони проводять хронометраж робіт, враховують чинники, що впливають на можливість їхнього виконання. Наприклад, в роботі тракториста має значення і потужність двигуна трактора, і вид агрегату, який до нього під'єднаний, і стан ґрунту, і рельєф місцевості тощо. Виходячи з фактичних результатів проведених досліджень, проводять розрахунки. Для цього існують спеціальні формули, в яких враховані всі нормоутворюючі чинники. Результатами цих розрахунків користуватимуться обліковці, економісти, в тому числі – економісти з оплати праці. Завдяки цьому виграють і підприємство, і працівники.

– На тих підприємствах, де встановлена норма, продуктивність праці, а отже, і заробітна плата – більші, – стверджує Світлана Бурлака.

Адже в цьому випадку працівники точно знають, скільки й які саме роботи вони мають зробити за певний час, яку оплату отримують за це, скільки часу можуть витратити на підготовку до роботи, на перерви для особистих потреб протягом дня тощо. Таким чином ліквідується зрівнялівка, оплата праці стає більш справедливою, та водночас усуваються й можливості для приписувань.

Робота з нормування – непроста, кропітка, потребує уваги, точності, ретельності під час збирання необхідних відомостей і розрахунків. Тому введення нормативів відбуватиметься поступово. Тож спеціалістів НДЦ «Полтаваагропромпродуктивність» ми ще неодноразово побачимо у підрозділах «Агроєкології».

Олександр Фесенко, економіст

Сучасні технології

Нова техніка для різних галузей

Сьогодні органічного виробництва вимагає нових рішень і нової техніки, тому на підприємстві продовжують з'являтися сучасні машини й агрегати.

Два тижні тому ми почали використовувати ротаційну борону австрійської фірми Einböck. Це вже другий агрегат з одним і тим самим принципом роботи, який ми купили цієї весни. Робочими органами ротаційних борін є штирі, насаджені на диски. Диски швидко обертаються, і штирі, занурюючись у землю на певну глибину, розпушують її верхній шар та знищують бур'яни. Таким чином можна обробляти як площі під посів, так і міжряддя різних культур на ранніх стадіях розвитку рослин.

Щойно придбаний агрегат відрізняється від попереднього рядом характеристик – шириною захвату, кутом нахилу дисків відносно одне одного та поверхні ґрунту, додатковими можливостями

регулювання. Завдяки цьому бур'яни можна знищувати на дуже ранніх етапах їхнього розвитку – коли вони ще перебувають на стадії так званої ниточки й тільки почали пробиватися з ґрунту. Вже перші випробування борони засвідчили, що вона добре справляється як із «ниточками», так і з більшими бур'янами. Це дуже важливо в умовах органічного землеробства, коли для знищення небажаної рослинності не можна використовувати гербіциди. Отже, ми розширили арсенал техніки, яка допомагає боротися з бур'янами.

За польовими клопатами не забуваємо й про технічне оснащення тваринництва. Так, цими днями купили новий трактор МТЗ-82, а до нього – фронтальний навантажувач німецької фірми Stoll. Працюватиме ця техніка на одній із молочнотоварних ферм на завантажуванні кормів у кормороздавач.

Ще одне важливе придбання – новий автомобіль для Михайликівської їдальні. Відтепер обіди механізаторам у поля й тваринникам на ферми розвезимуть фургоном «Лада Ларгус». Це зро-

Ротаційна борона Einböck

бить комфортнішою працю водія й офіціанта їдальні, а доставку страв на робочі місця – надійнішою.

Отже, ми продовжуємо дбати про технічне переоснащення всіх напрямків нашої діяльності, що допомагає розвивати й удосконалювати виробництво органічної продукції, а водночас – полегшувати працю персоналу підприємства.

Володимир Цьова, головний інженер

Актуально

Продовжуємо сіяти й експериментувати

Початок на 1 стор.

Проте, засновник «Агроекології» Семен Свиридонович Антоненко досить давно розробив технологію, яка дозволяє успішно отримувати органічне зерно сої. Не вирощували цю культуру в «Агроекології» лише через відсутність сталого попиту на неї саме в органічному її варіанті. Зараз ситуація змінилася, тож минулого року соя знову з'явилася на наших полях. З урахуванням наявності нової техніки, біологічних препаратів, за ініціативи генерального директора підприємства Гліба Віталійовича Лук'яненка, відбувається подальше удосконалення технології вирощування цієї культури.

Так, цього року частину сої ми висіяли вузькорядним способом, решту – ширококорядним. Для прополювання ширококорядних посівів плануємо використати культиватор, а вузькорядних – ротаційну борону. Завдяки цьому зможемо порівняти ефективність боротьби з бур'янами за допомогою різних агрегатів. Залежно від цього, виберемо оптимальну ширину міжряд'я і агрегат для прополювання майбутніх посівів.

Головний агроном Сергій Козін і механізатор Андрій Сухоручко готують техніку до внесення інокулянту в ґрунт

Та найбільш цікавий експеримент стосується використання інокулянтів – біологічних препаратів для підвищення врожайності сої та інших бобових культур. Загальновідомо, що бобові культури утворюють на своєму корінні бульбочки, в яких мешкають азотфіксуючі бактерії, що здатні зв'язувати атмосферний азот. Завдяки такому симбіозу, бобові рослини здатні отримувати для свого живлення атмосферний азот і не потребують азотних добрив. Більше того, вони самі збагачують ґрунт азотом. Проте, й тут є своє «але». Бобові рослини утворюють симбіотичні зв'язки з мікроорганізмами, які є в ґрунті. Розвиваючись, корені виділяють певні речовини, що приваблюють відповідні мікроорганізми. Ті, в свою чергу, заселяють коріння і починають свою «роботу» з азотфіксації. Проблема полягає у тому, що в ґрунті тих полів, на яких протягом ряду років не росли бобові культури, потрібних бактерій небагато. Тому утворення бульбочок відбувається досить повільно. Відповідно, рослини не отримують необхідної кількості азоту й не можуть показати свою максимальну врожайність. Щоб їм допомогти, науковці розробили препарати живих азотфіксуючих бактерій. Тепер не треба чекати, поки вони в достатній кількості розмножаться в ґрунті, а можна купити готовий препарат і заселити бактеріями насіння чи посівні площі.

Зараз такі препарати випускає дедалі більше компаній в Україні й за кордоном. Вони стають все популярнішими серед аграріїв, які вирощують бобові культури, як за інтенсивними, так і за органічними технологіями. Причому, в органічному землеробстві, де заборонено використовувати будь-які синтетичні добрива, такі біопрепарати є чудовою альтернативою їм. Адаже інокулянти не містять ніяких шкідливих добавок і є культурою мікроорганізмів – таких самих, які живуть на полях у природних умовах.

Ми придбали препарати Чернігівського інституту мікробіології, компанії БТУ «Центр» та «Азотер Україна». Ці інокулянти дозволені для застосування в органічному землеробстві, відповідним чином сертифіковані. За допомогою спеціального агрегату обробили біопрепаратами насіння перед сівою. Оскільки бактерії живі, термін їхнього живання поза умовами ґрунту невеликий – лише 24 години. Отже, оброблене насіння висівали відразу ж. Крім того, один із препаратів вносимо за допомогою звичайних оприскувачів у ґрунт на посівах зернобобових культур. Тепер стежити-

Сівалкою Great Plains зручно сіяти і льон, і сидеральні культури

мемо за швидкістю утворення бульбочок на коріннях, розвитком зеленої маси рослин, а потім зможемо порівняти врожайність сої, нуту й сочевиці з використанням інокулянтів та без них. За отриманими результатами зробимо висновки щодо доцільності використання інокулянтів надалі. Утім, досвід колег засвідчує, що їхнє застосування навіть на малогумусних ґрунтах у посушливих умовах дає прибавку врожаю сої до півтонни на гектар за досить невеликих додаткових витрат. Тож і ми сподіваємося, що ця новація дозволить отримувати ще більші врожаї органічного зерна бобових культур і додатково збагачувати землю азотом.

Уже зараз ми дбаємо про врожай наступного року. Тому посіяли сумішку гречки й вики на сидерат. Це – чудовий попередник для озимої пшениці. Тут також не обійшлося без новаторства. Сівбу проводили сівалкою пневматичного висіву Great Plains з двома бункерами. В один із них засипали насіння гречки, в інший – вики. Отже, дві культури сіяли одночасно й лише одним агрегатом, завдяки чому задіяли менше техніки, заощадили час і паливо.

У розпалі – травень. Добре розвиваються сходи культур, посіяних раніше. А цьогорічна посівна кампанія наближається до завершення. І, як це буває кожного року у нашому господарстві, вона не лише закладає основу цьогорічного врожаю, але й додає знань і досвіду до скарбниці органічних технологій.

Сергій Козін, головний агроном

Тваринництво

У відтворенні стада дрібниць не буває

Для вдосконалення роботи в різних напрямках господарювання ми регулярно запрошуємо на підприємство кращих фахівців провідних українських і зарубіжних фірм. Нещодавно у нас побував головний ветеринарний лікар ТОВ «Українські ферми ХХІ» Андрій Андреев.

У ТОВ «Українські ферми ХХІ» наше підприємство купує сім'я плідників голштинської та абердин-ангуської порід великої рогатої худоби. Привозять його із США, з відомої компанії «WWS», яка спеціалізується на селекції й розведенні тварин. В Україну компанія постачає свою продукцію вже 15 років і добре зарекомендувала себе. «Українські ферми ХХІ» мають високопрофесійних спеціалістів. І Андрій Андреев – один із них, фахівець з відтворення стада. Тому його поради для нас дуже цінні.

Консультант побував на всіх молочнотоварних фермах підприємства. Насамперед він намагався розібратися у причинах «перегулів» худоби, тобто, чому не завжди вдається осіменити корів в оптимальні терміни після отелення. А це дуже важливо, адже великі періоди таких «перегулів» негативно впливають на економічну ефективність виробництва молока, збільшуючи затрати на годівлю, вимагаючи більше спермодоз для запліднення тощо.

– Після отелення тварина має прийти в охоту на 20–21-й день, – зауважив ветлікар. – Але це в теорії, а на практиці це найчастіше відбувається на 25–28-й день. Як з економічного, так і з ветеринарного погляду, найкраще, якщо вдається осіменити корів у другу охоту, тобто, на 45–50-й день.

Андрій Андреев провів обстеження проблемних тварин, приділяючи особливу увагу стану органів малого тазу, слизової оболонки цих органів, гладкої мускулатури, наявності розривів шийки матки, спайок. Так, в окремих випадках він виявив нееластичність слизової оболонки й гладких м'язів. На його думку, причиною цього може бути нестача деяких мінералів, тож консультант порадив звернути більше уваги на вміст макро- та мікроелементів у раціоні.

Але головною проблемою відтворення стада на підприємстві фахівець вважає наявність ендометритів у частини корів. Він впевнений, що спричиняє їх перш за все людський фактор.

– Не треба поспішати витягати телятко, якщо пологи в корови відбуваються нормально, – нагадує Андрій Іванович. – Грубе втручання у процес пологів, особливо, якщо при цьому не враховують, чи є в корови перейми в цей момент, призводить до розривів.

Водночас ветеринар застерігає від іншої помилки – несвоєчасної допомоги під час отелення. Якщо положення телятка неправильне – бокове, тазове, то корові обов'язково треба допомогти, виправивши його. Але робити це повинен спеціаліст.

Андрій Андреев розповів, що первістка, яка розтелілася без ускладнень, буде добре осіменятися, майбутні отелення в неї теж, швидше за все, будуть нормальними. Якщо ж виникли розриви, то, заживаючи, вони утворюють рубці, спайки, які під час наступних пологів знову будуть розриватися. І так – кожного разу, тобто проблема залишається назавжди. Тому важливо не допустити ускладнень вже під час першого отелення.

Також необхідно дотримуватись елементарних санітарно-гігієнічних правил, щоб не занести тварині якоїсь інфекції. Тобто,

руки, інструменти, які використовують під час допомоги при отеленні, в тому числі – мотузка, якою обв'язують телятко за необхідності витягти його, обов'язково повинні бути чистими. Те саме стосується боксів для отелення: після кожної тварини їх необхідно дезинфікувати, міняти підстилку. І це – не дрібниці, а важливі речі, які можуть врятувати здоров'я й життя корів і телят.

Разом із ветеринарним лікарем «Агроекології» з відтворення Володимиром Дробахом консультант склав план роботи з новотільними тваринами для ветеринарних спеціалістів ферм. Складається він із таких пунктів.

1. У перші 5–6 днів після отелення необхідно проводити термометрію тварини. Якщо температура тіла підвищена, навіть на 1 градус, це призводить до пригніченого стану, втрати апетиту. Тому треба негайно вживати заходів для нормалізації температури.

2. На другу добу після отелення треба оглянути органи малого тазу на наявність розривів. Адаже, якщо розірвані судини, а особливо – нерви, матка погано скорочується, її вміст не видаляється й виникає запалення, яке, без лікування, з часом переходить у приховану форму. Через це збільшується сервіс-період і період між отеленнями. Щоб цього не сталося, треба вчасно проводити лікування розривів.

3. На п'яту добу проводять ректальне дослідження на наявність субінволюції матки. Це – оптимальний термін для такого обстеження. Якщо матка атонічна, необхідно призначити лікування. Якщо вона в тонусі, треба лише провести її масаж.

4. На 20-ту добу проводять ще одне ректальне обстеження. Цього разу – для діагностики наявності ендометриту, гіпофункції яєчників, персистентного жовтого тіла. Якщо виявлена якась патологія, необхідно призначити відповідне лікування.

Андрій Андреев впевнений, що застосування цієї схеми під час роботи з новотільними тваринами дозволить вчасно виявляти проблеми, проводити лікування, отже – покращити результати відтворення стада в цілому.

До речі, консультант звернув увагу не лише на стан репродуктивної системи окремих тварин, а на якість молочного стада підприємства загалом, догляд за худобою, її годівлю. І дав високу оцінку.

– Мені сподобалося, що худоба не жирна, – зазначив він. – Адаже, якщо корови надмірно вгодовані, це негативно впливає на осіменіння. Надлишок жирової тканини також заважає виходити телятку під час пологів. Телицями парувального віку я просто милувався, як моделями: вони стрункі, з широким тазом, з них будуть гарні високопродуктивні корови. Сподобалося й те, що худобі дають сіно. Це – джерело вітамінів, мінералів, клітковини, причому, джерело природне. Добре впливає воно на моторику рубця. Завдяки великій кількості сіна й зеленої маси на підприємстві майже немає кетозів – спостерігаються лише поодинокі випадки. Узагалі годівля різноманітна, є й силос, і концкорми і так далі а також сіль і сода у вільному доступі. Єдине, чого може не вистачати, це мінерали. Але для того, щоб точно це визначити, необхідно зробити біохімічний аналіз крові тварин.

Звісно, така оцінка нашої роботи надихає. Але в наших силах зробити так, щоб худоба стала ще кращою, здоровішою, поліпшити роботу з відтворення стада. Тож ветеринарній службі, операторам штучного осіменіння слід дослухатися до порад консультанта, виконувати його рекомендації, продовжувати піднімати рівень власної фахової майстерності.

Анатолій Колотай,
головний ветлікар

Ультразвукова діагностика прийшла на ферми

Ще якихось три десятиліття тому апарат, за допомогою якого можна побачити стан внутрішніх органів, був мало доступний навіть для людей. Щоб скористатися ним, в чергу записувалися заздалегідь. Зараз ультразвукову діагностику все ширше застосовують не лише в медицині, а й у ветеринарії. А віднедавна – й на фермах нашого підприємства.

Апарат ультразвукової діагностики ми придбали для поліпшення роботи з відтворення стада. За його допомогою можна діагностувати захворювання репродуктивних органів, особливо – патології, які важко виявити при ручному обстеженні, точніше визначити наявність тільності тощо. Тому й користується ним ветеринарний лікар з відтворення Володимир Дробаха, який має у цій справі вже неабиякий досвід.

– Навчив мене працювати з цією технікою мій наставник з Білоцерківського Національного аграрного університету – доцент кафедри акушерства й гінекології Олександр Анатолійович Бабань, – говорить Володимир Дробаха. – Відбувалося це в умовах виробництва, тому досвід вдалося напрацювати швидко.

Обстеження худоби апаратом УЗД проводиться ректально. Утім, від ручного ректального обстеження апаратне відрізняється більшою точністю. Адаже оператор діє не напощацьки, а бачить внутрішні органи тварини на моніторі. За потреби «картинку» можна зберегти й роздрукувати. Крім того, працювати таким чином набагато швидше. Маючи певні навички, за годину роботи з апаратом УЗД можна обстежити стільки ж худоби, скільки за день – вручну. Наприклад, тільки за один із перших днів такої роботи вдалося обстежити понад 170 корів.

Особливо полегшує УЗД виявлення тільних тварин. Володимир Іванович розповів, що проводить їхнє обстеження на 42-й і 90-й дні після осіменіння. На 42-й день уже можна точно діагностувати наявність чи відсутність тільності. А на 90-й проводиться перевірка, чи не відбулося викидня на ранніх строках.

Уже в перші дні дослідження сталося кілька цікавих випадків. Так, на одній із ферм виявилось, що корова, яку збиралися відправити на м'ясокомбінат, – тільна. Тож її залишили у стаді. Іншим разом, під час обстеження телиць, в однієї з них ветлікар також діагностував тільність. Причому, у списках тварин, яких осіменяти, цієї телиці не було. Чому так сталося – невідомо. Можливо, оператор штучного осіменіння неправильно записав її номер. Та, як би там не було, тепер ця тварина відправилася до групи нетелей.

Після обстеження тварин, Володимир Дробаха складає список тих, в яких виявлена патологія, а також оперативно надає план їхнього лікування. Завдяки цьому ветлікарі підрозділів точно знають проблеми своїх підопічних і шляхи їх усунення.

Звісно, виникає питання, чи не шкодить таке обстеження тваринам, особливо – тільним. Володимир Дробаха впевнений, що ні. На його думку, зашкодити може груба робота, тому ручне ректальне обстеження в цьому сенсі навіть більш безпечне. Ветлікар намагається працювати з тваринами якомога акуратніше, з найменшим втручанням.

Отже, нова апаратура вже використовується у господарстві. Вона має стати однією з тих ланок, за допомогою яких буде підвищуватися рівень відтворення стада.

Олена Кришталь, зоотехнік-селекціонер

Шкільне життя

Кубок С.С. Антонця всьоме залишився у Михайликах

Починаючи з 2010 року, у Михайликах проходять спортивні змагання школярів на Кубок Героя України С.С. Антонця.

Цього року головний трофей змагань виборола команда Михайликівської загальноосвітньої школи I-III ступенів, вже всьоме підтвердивши високий рівень спортивної й фізичної підготовки учнів.

11 травня на старт традиційних змагань вийшли команди чотирьох шкіл – з Михайликів, Жоржівки й Ковердиної Балки Шишацького району та зі Ставкового Зінківського району. Їх привітали й побажали перемог гості – заступник Шишацького селищного голови Тетяна Цимбалюк та начальник відділу освіти Шишацької селищної ради Наталія Караваєва.

Школярі змагалися з цілого ряду видів спортивних дисциплін: бігу на 60 м і 100 м, стрибків у довжину, підтягування на перекладині, настільного тенісу, шашок, шахів, перетягування канату. У кожному виді визначили місця в особистому заліку. Боротьба йшла серйозна, адже підсумкове місце команди залежало від результатів виступів кожного її учасника.

Як і в попередні роки, команда Михайликівської ЗОШ одержала переконливу перемогу в загальному заліку. Привели її до першого місця переможиці й призери у різних видах змагань: Гліб Пужайкін – 1-ше місце у підтягуванні на перекладині, Валерія Марусенко і Руслан Корнієнко – 1-ші місця у настільному тенісі, Ірина Маслівець і Владислав Кривоус – 1-ші місця у шашках, Сергій Осіпов – 1-ше місце у шахах та стрибках у довжину, Алла Михайлик – 1-ше місце в бігу на 60 м, 3-тє місце у стрибках у довжину, Деніс Івко – 2-ге місце в бігу на 100 м. Також команда Михайликівської посіла 2-ге місце у перетягуванні канату. А підготували команду переможців вчитель фізкультури Олег Володимирович Пономарьов і вчитель математики Олег Володимирович Шощкий.

Таким чином, завдяки спільним зусиллям, Кубок С.С. Антонця знову прикрасив колекцію спортивних нагород Михайликівської школи. До речі, це вже другий Кубок, який розігрується в цих змаганнях. За положенням змагань, якщо одна й та сама команда виборює цей трофей п'ять років поспіль, він залишається в неї назавжди. Отже, перший Кубок уже став власністю михайличан. І тепер вони намагаються повторити своє досягнення.

Команда-переможець з нагородами

Високий рівень спортивної підготовки показали й команди гостей. Так, друге місце в наполегливій боротьбі одержав Ставківський НВК «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад», на третьому були юні спортсмени з Жоржівки.

Утім, це саме той випадок, коли важлива не лише перемога, а й участь. Адже змагання пройшли в товариській атмосфері, учні різних шкіл не тільки змагалися, а й із задоволенням спілкувалися одне з одним. Також результати змагань показали, до тренувань з яких спортивних дисциплін треба найбільше зусиль прикласти у майбутньому.

Звісно, раділи учасники змагань і нагородам. А це – не лише Кубок. Команди отримали цінні подарунки – м'ячі. Переможці й призери в особистому заліку були нагороджені грамотами й грошовими призами, а володарі перших місць – ще й медалями.

Дякуємо ПП «Агроєкологія», яке допомогло організувати й провести змагання, виділивши 7 тис. грн. на необхідні матеріали, інвентар та призи.

Володимир Веклич,
директор Михайликівської ЗОШ I-III ступенів

«Екологічний крок» на захисті природи і майбутнього

Дбати про чисте довкілля, красу рідного краю треба навчати змалку. Саме так роблять у Ставківському навчально-виховному комплексі. Школярі – учасники створеного тут екологічного театру не лише самі бережуть природу, а ще й закликають до цього інших.

Хто найкраще розповість дітям про красу й беззахисність природи, про те, як треба поводитися у довкіллі, як не однолітки? І перед ким дорослим буде соромно смітити чи спалювати очерет, траву, як не перед власними синами й доньками? Шкільні екологічні агібригади й театри для того й створюють, щоб мистецькими засобами, мовою пісень, віршів, танців закликали малечу й дорослих ставитися до навколишнього середовища, як до нашого загального дому, попереджати про наслідки його руйнування, поширювати екологічні знання.

У Ставківській школі юні екологи під керівництвом вчительки біології Олени Валентинівни Хижної 2007 року теж об'єдналися у агібригаду «Екологічний крок». А вже наступного року змінили формат на екологічний театр. Адже вирішили, що, розігруючи на сцені певний сюжет, виступаючи у різних ролях зможуть краще донести до глядачів своє послання.

Цього року «Екологічному кроку» виповнюється десять років. За цей час юні екологи піднімали різні теми: збереження водних ресурсів, лісу, землі, рослин тощо. Вже з перших виступів почали розповідати про господарювання у злагоді з природою, про шкідливість отрутохімікатів, важливість виробництва й споживання органічної продукції. Розповідь побудували на прикладі роботи ПП «Агроєкологія», його засновника Героя Соціалістичної Праці, Героя України Семени Антонця. Семен Свиридонович теж бачив цей виступ. Завітавши до школи, він зустрічався з усіма її учнями. Переглянувши програму, підготовлену юними екологами, високо оцінив їхню просвітницьку роботу. А ще докладно й доступно розповів про систему органічного землеробства, яку застосовують у ПП «Агроєкологія».

До речі, тему органічного господарювання в Ставківській школі піднімає не лише екологічний театр. Так, про здобутки «Агроєкології», особистість С.С. Антонця учні писали роботу на районному етапі Всеукраїнської акції «Зелений паросток майбутнього». Там вона посіла перше місце. Цю ж тему висвітлили на Полтавській обласній туристично-краєзнавчій акції «Знайди свою вершину». І тут теж завоювали перше місце.

Робота з поширення екологічних знань триває, причому, дедалі успішніше. Починаючи з 2009 року екологічний театр постійно здобуває призиви місця у районному етапі Всеукраїнського конкурсу екологічних бригад та театрів. Нинішнього року готували виступ на тему «Шануй всі прояви життя – вони безцінні». Зі своєю виставою юні ставківчани одержали перемогу в районному конкурсі й можливість виступити на зональному етапі в Шишаках. Там вибороли 2-ге місце серед понад півтора десятка команд. Результатом задоволені, хоча, звісно, хотілося б більшого. Тож налаштовані й надалі вдосконалювати свою майстерність, щоб здобувати перемоги на всіх етапах.

Зараз в екологічному театрі 12 учасників – учнів 4-8-го класів. Вони із задоволенням відвідують репетиції, самі роблять декорації, реkvізит. Танці з юними артистами ставить вчителька початкових класів, хореограф Наталія Гордієнко. Дуже допомагає театру мешканка Ставкового, місцева активістка Валентина Онопрієнко. Свого часу вона закінчила Київський інститут культури, тривалий час була викладачем культурологічних дисциплін у Гадяцькому коледжі культури ім. І. П. Котляревського (колишнє Гадяцьке училище культури). Вийшовши на пенсію, переїхала у Ставкове. Тепер її професійний погляд на культуру, великий викладацький досвід стали у пригоді ставківській громаді, зокрема – й школі.

– Я давно вже пишу сценарії, – говорить Валентина Володимирівна. – Коли дізналася, що в школі є екологічний театр, стала допомагати в цьому й юним екологами. Роблю це за покликом душі.

Саме так, за покликом душі, працює з екологічним театром і його беззмінна керівниця Олена Хижна. Вона не лише проводить репетиції, розучує з дітьми вірші, пісні, а навіть шие костюми для виступів. У цьому їй допомагає техпрацівниця школи Альона Левін, батьки учнів. Олена Валентинівна вважає, що участь у екологічному театрі не лише прищеплює школярам любов до природи, але й дає чимало знань, виховує якості, необхідні у житті.

– Діти розвивають свої артистичні здібності, ростуть на сцені, – розповідає Олена Валентинівна. – Завдяки виступам перед публікою, вони вільніше почуваються на людях. Помічаю, що на уроках біології учні використовують отримані в екологічному театрі знання про природу. Звісно ж, розповідаю-

чи зі сцени про необхідність збереження довкілля, наші артисти й самі у щоденному житті намагаються слідувати своїм словам. Вони не тільки не кинуть під ноги папірець, а ще й після інших приборють.

Учасниками «Екологічного кроку» є хлопці й дівчата. Кожен з них по-своєму талановитий. Є тут і солісти, і танцюристи. Відповідно до талантів розподіляють ролі. Діти роблять все із задоволенням, активно, раді кожній можливості виступити перед глядачами.

– Ми боремося за чистоту села, підтримання екологічно чистого середовища, збереження рідкісних видів рослин, – перераховує напрямки роботи екологічного театру восьмикласниця Владислава Іовенко. – Доносимо важливість цього до інших, адже, на жаль, не кожен ставиться до природи як належно. Приємно, що від нас люди дізнаються про багатий світ природи, що навколо Ставкового є залишки степу, живуть козулі, байбаки.

– Наші виступи допомагають людям зрозуміти необхідність підтримувати чистоту в природі, – підхоплює її однокласниця Аміна Чаус. – Я й сама її підтримую, і хочу, щоб інші теж так робили. Цього року я виконувала роль Землі, розповідала, як важливо ставитися до неї, як до матері, дбати про неї, захищати від поганого ставлення, забруднення.

– Я в екологічному театрі вже два роки, – говорить восьмикласниця Настя Богомол. – Мені дуже подобається виступати, розповідати про збереження природи. Адже все навколо – живе, все дихає. У цьому році я грала роль Мужевої балки. Дуже цікаво було розповідати про те, що в цій балці неподалік нашого села є квіти й трави, занесені до Червоної книги України. Більшість людей про це навіть не здогадуються. Коли граєш якусь роль у виставі, перевтілюєшся у свого героя. І тоді відчуваєш те саме, що відчувають тварини, рослини, коли їх ображають, розумієш, як важко землі втримувати на собі весь бруд, який кидають люди.

Екологічний театр продовжує діяти, його учасники дорослішають, закінчують школу, на їхнє місце приходять актори з молодших класів. Отже, все більше стає в Ставковому молодих людей, які розуміють нерозривність зв'язку людини з довкіллям, намагаються змінити світ на краще. І якщо природа має таких захисників, то в неї є майбутнє. А разом із нею має майбутнє й село, і країна, і людство.

Галина Озерська

6 травня своє 30-річчя
відзначив завідувачий МТФ №1
Юрій Іванович ЛІСОВИЙ.

Щиро вітаємо з ювілеєм й від усього
серця бажаємо здійснення мрій та планів,
завзяття у роботі, успіхів у житті.
Здоров'я, довголіття, благополуччя,
щастя, кохання!

З повагою, колектив МТФ №1

Іменинники
травня

1 травня

Григорій Олексійович ЗАГОРОДНІЙ,
ветлікар
Любов Григорівна КУЛАГА, консультант

3 травня

Сергій Миколайович КАРПЕНКО,
тракторист

5 травня

Василь Панасович МАНДРИКА, охоронець

6 травня

Юрій Іванович ЛІСОВИЙ,
завідувачий МТФ №1

7 травня

Михайло Іванович ВОЛОШКО, охоронець
Геннадій Григорович НЕЧАЙ, водій
Надія Іванівна ЮРЧЕНКО, різноробоча

9 травня

Іван Михайлович КОРОЛЕВ'ЯТ, водій

10 травня

Сергій Якимович ЖЕМЕЛА, оператор

11 травня

Микола Миколайович БАТРАК, водій
Наталія Михайлівна МАНАЧИНСЬКА,
техпрацівниця

12 травня

Ірина Григорівна ШКУРАТЬКО, телятниця

13 травня

Руслан Орестович ВОЛЯНСЬКИЙ,
тваринник

Наталія Михайлівна ЗЛИВКО, завідувача
їдальнею

15 травня

Людмила Миколаївна ВОЛОШКО,
охоронець

Ольга Миколаївна МАЦКО, охоронець
Віталій Олександрович САНІН, тракторист

16 травня

Олександр Анатолійович СИДОРЕНКО,
слюсар

Анатолій Антонович РЯБКО, охоронець

17 травня

Катерина Дмитрівна ФІЛЮК, санітар

18 травня

Володимир Ілліч КАПЛЕНКО, фуражир
Віктор Олексійович МАРТИНЕНКО,
оператор

19 травня

Ніна Олексіївна БАРДАКОВА, санітар
Валентина Василівна СУДЕНКО, доярка

20 травня

Іван Васильович БЕЛБГА, різноробочий

22 травня

Світлана Іванівна МАНДРИКА, офіціант
Микола Григорович ПІВНЬОВ, оператор

24 травня

Олена Михайлівна КРИШТАЛЬ, зоотехнік

25 травня

Антоніна Семенівна АНТОНЕЦЬ, заступник
генерального директора

Вікторія Василівна ОЛЕФІР, доярка

27 травня

Леонід Вікторович ФРОЛКІН, токар

28 травня

Василь Васильович РУДЕНКО, завідувачий
складом ГСМ

31 травня

Лариса Костянтинівна ГОЛУБ, стоматолог

Від усього серця вітаємо
іменинників та щиро
бажаємо міцного здоров'я,
довголіття, щастя,
благополуччя,
успіхів в усіх починаннях.

«АГРО-ЕКО» – науково-виробниче
видання ПП «Агроєкологія»

Зареєстровано управлінням
у справах преси та інформації
облдержадміністрації 25.08.2003 р.
Св. ПЛ 596

ЗАСНОВНИК:
Приватне підприємство
«Агроєкологія»
ВИДАВЕЦЬ:
Приватне підприємство
«Агроєкологія»

ШЕФ-РЕДАКТОР:
С.С. Антоненко
ВІДПОВІДАЛЬНА
ЗА ВИПУСК:
Г. А. Козельська

РЕДКОЛЕГІЯ:
А.С. Антоненко,
В.М. Самородов,
К.І. Ярченко,
Ю.Д. Лега.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
38013, Шишацький район,
с. Михайлики, вул. Леніна, 26
тел. (05352) 9-78-59, 9-76-36.
Газета виходить двічі на місяць.
Наклад: 1300 екз.

ВІДДРУКОВАНО
у ТОВ «Видавництво
«Миргород»
Зам. №
Розповсюджується
безкоштовно.